

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
Poslanecká sněmovna
2004
IV. volební období

687

Vládní návrh

na vydání

zákona, kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů

ZÁKON

ze dne 2004,

kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění zákona č. 210/2000 Sb., zákona č. 147/2001 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 96/2004 Sb. a zákona č. 121/2004 Sb., se mění takto:

1. V § 39 odst. 1 se slova „se sídlem v České republice“ nahrazují slovy „, která má sídlo, svou ústřední správu nebo hlavní místo své podnikatelské činnosti na území některého členského státu Evropské unie, nebo která byla zřízena nebo založena podle práva některého členského státu Evropské unie,“.

Celex: 11957Ekons

2. V § 39 odst. 3 větě první se za slova „(dále jen „rejstřík““ vkládají slova „, jedná-li se o právnickou osobu zapisovanou do rejstříku“.

Celex: 11957Ekons

3. V § 81 odst. 1 se slova „se sídlem v České republice“ nahrazují slovy „, která má sídlo, svou ústřední správu nebo hlavní místo své podnikatelské činnosti na území některého členského státu Evropské unie, nebo která byla zřízena nebo založena podle práva některého členského státu Evropské unie,“.

Celex: 11957Ekons

Čl. II

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem jeho vyhlášení.

Důvodová zpráva

Obecná část

1. Zhodnocení platného právního stavu a odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy

Vstupem České republiky do Evropské unie vznikla České republice kromě jiného povinnost zajistit volný pohyb osob, svobodu podnikání (usazování) a volný pohyb služeb v souladu s úpravou obsaženou mj. v čl. 43, 48, 49 a 55 Smlouvy o založení Evropského společenství, ve znění po přijetí Amsterodamské smlouvy (dále jen „Smlouva o založení ES“), které zakazují omezovat svobodu usazování, podnikání a poskytování služeb pro státní příslušníky a společnosti jednoho členského státu na území státu druhého.

Z tohoto pohledu je třeba hodnotit současné znění § 39 odst. 1 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), které upravuje udělení státního souhlasu působit jako soukromá vysoká škola právnické osobě, která má sídlo na území České republiky a současné znění § 81 odst. 1 téhož zákona, které upravuje udělení akreditace studijního programu společně vysoké škole a právnické osobě zabývající se vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, uměleckou nebo jinou tvůrčí činností, která má sídlo na území České republiky.

Ode dne účinnosti smlouvy o vstupu České republiky do Evropské unie není možné udělovat státní souhlas a akreditaci studijních programů pouze právnickým osobám, které mají sídlo na území České republiky, neboť podle čl. 43, 48, 49 a 55 Smlouvy o založení ES by šlo o nepřipustnou diskriminaci a překážku volného pohybu.

Z uvedených důvodů se navrhuje, aby státní souhlas působit jako soukromá vysoká škola a společnou akreditaci studijního programu bylo možné udělit nejenom právnické osobě se sídlem na území České republiky, ale i právnické osobě, která má sídlo, svou ústřední správu nebo hlavní místo své podnikatelské činnosti na území jiného členského státu Evropské unie a právnické osobě zřízené nebo založené podle práva kteréhokoliv členského státu Evropské unie, ať má sídlo kdekoliv.

2. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaná právní úprava není v rozporu s Ústavou a ústavním pořádkem České republiky.

3. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, její slučitelnosti s právními akty Evropských společenství

Navrhované změny zákona o vysokých školách plně respektují mj. čl. 43, 48, 49 a 55 Smlouvy o založení ES, které zakazují omezovat volný pohyb služeb, svobodu podnikání a svobodu usazování pro státní příslušníky a právnické osoby jednoho členského státu na území státu druhého.

Předložený návrh zákona je plně slučitelný s právem Evropského společenství.

Navrhovaná právní úprava rovněž není v rozporu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, neboť neomezuje užití ustanovení § 106 zákona o vysokých školách, zakotvujícího přednost mezinárodních smluv, vázících Českou republiku, před zákonem o vysokých školách.

Ve vztahu k právnickým osobám dalších zemí, vůči nimž Česká republika je (nebo bude) mezinárodně rovněž zavázána postupovat při aplikaci § 39 odst. 1 a § 81 odst. 1 zákona o vysokých školách nediskriminačním způsobem, bude tedy nediskriminační postup aplikován na základě § 106 zákona o vysokých školách.

4. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy

Přijetí navržené novely zákona o vysokých školách nebude mít bezprostřední finanční dopad.

5. Odůvodnění návrhu, aby Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR s návrhem zákona vyslovila souhlas již v prvním čtení

Jak je již uvedeno výše, dnem vstupu České republiky do Evropské unie vznikl České republice mj. mezinárodní závazek nediskriminovat ustanoveními § 39 odst. 1 a § 81 odst. 1 zákona o vysokých školách právnické osoby ostatních členských států Evropské unie.

Plnění tohoto závazku je již nyní zabezpečeno mj. prostřednictvím ustanovení § 106 zákona o vysokých školách, podle kterého se ustanovení zákona o vysokých školách použijí, pokud mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, nestanoví jinak.

Protože je však považováno za vhodné usnadnit osobám z jiných členských států Evropské unie orientaci v jejich právech zakotvených právními předpisy České republiky, navrhuje se ustanovení § 39 odst. 1 a § 81 odst. 1 zákona o vysokých školách, které se týká udělování státního souhlasu působit jako soukromá vysoká škola a udělování společné akreditace studijního programu, doplnit o výslovnou úpravu zohledňující rovnoprávnost právního postavení právnických osob z jiných členských států Evropské unie.

Jelikož se uvedené změny zákona o vysokých školách fakticky realizují (mj. na základě bezprostřední a přednostní aplikace primárního práva ES) již ode dne vstupu České republiky do Evropské unie (tj. ode dne, kdy smlouva o přistoupení České republiky k Evropské unii vstoupila v platnost, tedy od 1. května 2004) a návrh novely zákona by proto měl nabýt účinnosti co nejdříve, je přijetí navržené novely časově naléhavé.

S přihlédnutím k časové naléhavosti a k tomu, že navrhovanými změnami nedojde k zásadním věcným změnám právního stavu, neboť se pouze formálně do zákona o vysokých školách zapracovávají a přejímají bezprostředně aplikovatelné mezinárodní závazky České republiky, které jsou bez dalšího, bez ohledu na zákonnou úpravu, samy o sobě, bezprostředně aplikovatelné a to i při provádění zákona o vysokých školách, se Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR navrhuje vyslovit s návrhem novely zákona o vysokých školách souhlas již v prvním čtení (v souladu s § 90 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění zákona č. 47/2000 Sb.).

Zvláštní část

K čl. I bodu 1

Navrhuje se, aby udělit státní souhlas působit jako soukromá vysoká škola bylo možné nejenom právnické osobě se sídlem (popř. ústřední správou nebo hlavním místem podnikatelské činnosti) na území České republiky, ale i právnické osobě, která má sídlo, svou ústřední správu nebo hlavní místo své podnikatelské činnosti na území kteréhokoliv jiného členského státu Evropské unie, resp. právnické osobě založené nebo zřízené podle právního řádu kteréhokoliv z členských států Evropské unie.

K čl. I bodu 2

Navrhuje se, aby ustanovení o tom, že na žádost zřizovatelů nebo zakladatelů je možné vydat státní souhlas i před zápisem právnické osoby, která má působit jako soukromá vysoká škola, do obchodního nebo jiného rejstříku, bylo upřesněno tak, že se vztahuje jen na právnické osoby, které mají povinnost se do těchto rejstříků zapisovat.

K čl. I bodu 3

Navrhuje se, aby společnou akreditaci studijního programu, který uskutečňuje vysoká škola spolu s právnickou osobou, zabývající se vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, uměleckou nebo jinou tvůrčí činností, bylo možné udělit nejenom právnické osobě se sídlem (popř. ústřední správou nebo hlavním místem podnikatelské činnosti) na území České republiky, ale i právnické osobě, která má sídlo, svou ústřední správu nebo hlavní místo své podnikatelské činnosti na území kteréhokoliv jiného členského státu Evropské unie nebo založené nebo zřízené podle práva kteréhokoliv z členských států Evropské unie.

K čl. II

Navrhuje se, aby zákon nabyl účinnosti dnem jeho vyhlášení.

V Praze dne 2. června 2004

předseda vlády

ministřyně školství, mládeže a tělovýchovy